

UZASADNIENIE

Na podstawie art. 423 § 1a k.p.k. zakres uzasadnienia, zgodnie z treścią wniosku złożonego przez obrońcę oskarżonego, ograniczony został do rozstrzygnięcia o karze.

Wyrokiem Sądu Rejonowego w Elblągu z dnia 14 czerwca 2018 r. w sprawie II K 272/18 K. K. został uznany za winnego tego, że w dniu 15 sierpnia 2017 roku w miejscowości N. na ulicy (...) prowadził w ruchu lądowym pojazd mechaniczny marki M. (...) o nr rej. (...) znajdując się w stanie nietrzeźwości tj. posiadając 1,15 mg/l alkoholu w wydychanym powietrzu, będąc uprzednio skazanym prawomocnym wyrokiem Sądu Rejonowego w Elblągu z dnia 09 stycznia 2009 r. w sprawie X K 1545/08 za czyn z art. 178a § 1 kk, tj. występku z art. 178a § 1 i 4 kk. W oparciu o art. 178a § 4 kk, przy zastosowaniu art. 37a kk, Sąd wymierzył oskarżonemu karę jednego roku i sześciu miesięcy ograniczenia wolności z obowiązkiem wykonywania nieodpłatnej kontrolowanej pracy na cel społeczny w wymiarze czterdziestu godzin miesięcznie. W pkt II wyroku Sąd, na podstawie art. 42 § 3 kk, orzekł wobec oskarżonego K. K. środek karny w postaci zakazu prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych dożywotnio, a w pkt III, na mocy art. 43a § 2 kk, świadczenie pieniężne na rzecz Funduszu Pomocy Pokrzywdzonym oraz Pomocy Postpenitencjarnej świadczenie pieniężne w kwocie 10.000 zł. Jednocześnie Sąd w pkt IV orzeczenia, na podstawie art. 624 § 1 kpk w zw. z art. 17 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 23 czerwca 1973 r. o opłatach w sprawach karnych zwolnił oskarżonego z obowiązku uiszczenia kosztów sądowych, wydatkami obciążając Skarb Państwa.

Sąd zważył co następuje:

W przedmiotowej sprawie, w świetle zgromadzonego materiału dowodowego Sąd uznał, iż zarówno wina oskarżonego, jak i okoliczności popełnienia zarzucanego mu przestępstwa nie budzą wątpliwości.

Wymierzając oskarżonemu karę Sąd wziął pod uwagę dyrektywy wymiaru kary wskazane w art. 53 kk. Zgodnie z § 1 tego przepisu kara nie może przekraczać stopnia winy sprawcy, uwzględniać powinna stopień szkodliwości społecznej czynu oraz cele zapobiegawcze i wychowawcze, jakie mają być osiągnięte w stosunku do oskarżonego, a także brać pod uwagę potrzeby w zakresie kształtowania świadomości prawnej społeczeństwa. Zasada winy jest zasadą fundamentalną, w obecnie obowiązującym kodeksie karnym, zarówno dla zasad odpowiedzialności, jak i dla wymiaru kary, gdyż pełni funkcję legitymującą odpowiedzialność karną i limitującą wymiar kary. Stopień winy wyznacza więc górną granicę (pułap) dolegliwości związanej z wymiarem kary. Nie można orzec kary, której dolegliwość przekraczałaby stopień winy, chociażby za rozstrzygnięciem takim przemawiały inne dyrektywy np. względem na potrzeby w zakresie kształtowania świadomości prawnej społeczeństwa. Przepis art. 53 § 2 kk wskazuje na dalsze okoliczności, które sąd winien uwzględniać przy wymiarze kary, a więc w szczególności motywację i sposób zachowania sprawcy, rodzaj i rozmiar ujemnych następstw przestępstwa, właściwości osobiste sprawcy, jego sposób życia przed popełnieniem przestępstwa i zachowanie po jego popełnieniu. Oczywiście wszystkie te okoliczności należy brać pod uwagę nie tylko przy wymiarze kary zasadniczej, ale również innych elementów rozstrzygnięcia o karze, w tym środków karnych.

Uwzględniając zatem wszystkie dyrektywy wymiaru kary w przedmiotowej sprawie Sąd uznał, iż karą adekwatną i sprawiedliwą będzie kara ograniczenia wolności wymierzona przy zastosowaniu art. 37a kk. Należy mieć bowiem na względzie, że przestępstwo z art. 178a § 4 kk zagrożone jest karą pozbawienia wolności od 3 miesięcy do lat 5. W ocenie Sądu analiza sylwetki oskarżonego, względem na jego uprzednie skazania, fakt niewchodzenia przez znaczny okres czasu w konflikt z wymiarem sprawiedliwości nie uzasadniał orzeczenia kary o charakterze izolacyjnym, jaką jest kara pozbawienia wolności. Skuteczne w zakresie prewencji tak indywidualnej, jak i ogólnej, w tym indywidualnym przypadku, byłyby kary o charakterze wolnościowym, z tym zastrzeżeniem, iż sytuacja materialna oskarżonego, zdaniem Sądu, nie uzasadniała w żadnym wypadku orzeczenia wobec oskarżonego kary grzywny. Jak bowiem wynika z akt sprawy oskarżony utrzymuje się z prac dorywczych, nie osiąga dochodów ani nie posiada majątku, które pozwalałyby mu na uiszczenia kary grzywny w kwocie, która sumarycznie odpowiadałaby społecznej

szkodliwości popełnionego przezeń czynu, jak również środka karnego w postaci świadczenia pieniężnego, którego minimalna wysokość wynosi 10.000 zł. Ponadto należy mieć na względzie, iż wobec oskarżonego orzekano już karę grzywny za przestępstwo prowadzenia pojazdu mechanicznego w stanie nietrzeźwości, co jak widać nie odniosło pożądanego skutku. W tej sytuacji Sąd uznał, iż karą adekwatną tak do społecznej szkodliwości czynu, jak i winy oskarżonego będzie kara ograniczenia wolności w orzeczonym wymiarze tj. jednego roku i sześciu miesięcy ograniczenia wolności z obowiązkiem wykonywania nieodpłatnej kontrolowanej pracy na cel społeczny w wymiarze czterdziestu godzin miesięcznie. Zdaniem Sądu, orzeczona kara i to w takim wymiarze, ze względów wychowawczych, powinna uzmysłwić oskarżonemu nieopłacalność jego sprzecznych z porządkiem prawnym działań. W ocenie Sądu, kara ta wpłynie na niego w sposób pożądaný, a mianowicie zapobiegając popełnieniu podobnego przestępstwa w przyszłości. Sąd nie znalazł żadnych podstaw do orzekania wobec oskarżonego kary łagodniejszej. Zarówno stopień winy oskarżonego, jak i społecznej szkodliwości jego czynu należało uznać jako bardzo duże. Z informacji o wcześniejszej karalności oskarżonego wynika, że był już karany za jazdę samochodem w stanie nietrzeźwości, miał również orzeczony zakaz prowadzenia pojazdów. Mimo to oskarżony kolejny raz prowadził samochód w stanie nietrzeźwości z wysokim stopniem stężenia alkoholu w organizmie - blisko 3 promili alkoholu. Mając na uwadze tak wysoki stan upojenia, podkreślić należy, iż oskarżony w sposób realny zagrażał innym uczestnikom ruchu drogowego. Oskarżony miał pełną świadomość naganności swojego zachowania i jego prawnych konsekwencji, co nie powstrzymało go od popełnienia tego przestępstwa. Pewnym, bowiem jest, iż bardzo niebezpieczne jest prowadzenie pojazdu mechanicznego w stanie nietrzeźwości, do tego przy tak dużej zawartości alkoholu w organizmie, jak u oskarżonego. Takie zachowanie wymaga możliwie surowego napiętnowania, w dużej mierze również w celu pełnej realizacji dyrektywy społecznego oddziaływania kary. Sam zaś oskarżony swoim zachowaniem wykazał, że dotychczas stosowane środki represji karnej wobec niego nie odnoszą wychowawczych skutków i nie powstrzymują go od popełnienia kolejnego przestępstwa.

W punkcie drugim wyroku Sąd zobligowany był także na podstawie art. 42 § 2 kk orzec wobec oskarżonego dożywotni zakaz prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych. Sąd przy tym mając na uwadze uprzednią karalność oskarżonego nie dopatrywał się okoliczności przemawiających za krótszym niż dożywotni zakaz prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych. Zastosowanie przez ustawodawcę w art. 43 § 2 kk podwójnego kwantyfikatora tj. „wyjątkowego wypadku, uzasadnionego szczególnymi okolicznościami” (jest to jedyny wypadek tego typu w kodeksie) podkreśla wyjątkowość odstąpienia od orzeczenia środka karnego w określonym przez ustawodawcę zakresie (choćby w porównaniu z art. 69 § 4 kk, gdzie mowa tylko o szczególnie uzasadnionych wypadkach). Tymczasem oskarżony wykazał lekceważącą postawę wobec podstawowych zasad bezpieczeństwa w ruchu lądowym. W ocenie Sądu powyższa okoliczność wskazuje, że tylko orzeczenie takiego wymiaru zakazu prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych będzie w stanie spełnić cele prewencji indywidualnej, a nadto wyeliminuje go z ruchu, którego bezpieczeństwu realnie zagraża. Nadto taki wymiar środka karnego jest niezbędny dla niezbędnego ukształtowania w społeczeństwie poszanowania prawa, jak też nieuchronności kary za przekraczanie jego norm.

W punkcie trzecim wyroku Sąd na podstawie art. 43a § 2 kk orzekł od oskarżonego na rzecz Funduszu Pomocy Pokrzywdzonym oraz Pomocy Postpenitencjarnej świadczenie pieniężne w kwocie 10.000 zł. Powinno to uzmysłwić oskarżonemu, iż swoim zachowaniem naraził na niebezpieczeństwo życie i zdrowie nie tylko swoje, ale także wszystkich potencjalnych uczestników ruchu. Dodatkowo w sytuacji skazania z art. 178a § 4 kk orzeczenie świadczenia było obligatoryjne, zaś orzeczona kwota najmniejsza z możliwych.

Mając na względzie sytuację majątkową oskarżonego (brak stałej pracy), Sąd zwolnił oskarżonego z obowiązku uiszczenia kosztów sądowych, uznając, iż stanowiłoby to dlań zbyt dużą dolegliwość.